

invoering Wmo +

Nieuwsbrief

Kritisch debat over Wmo *Zorgvuldigheid voor de burger voorop*

Het debat over de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning op 20 april was lastig te interpreteren. Maande de Kamer Ross tot een pas op de plaats, zoals op de website van de VNG te lezen was? Of had Ross juist het groene licht gekregen om verder te onderhandelen over de Wmo, zoals op minvws.nl stond? Ook de media hadden het er moeilijk mee. Zo schreef het ANP dat de meerderheid van de Tweede Kamer vóór overheveling van de gehele huishoudelijke verzorging

was. De NRC, daarentegen, berichtte van een Kamermeerderheid die de huishoudelijke hulp voor zieke, gehandicapte of oudere mensen voorlopig niet wilde overhevelen naar gemeenten.

Het is allemaal waar. Inderdaad, de Kamer hield stevig vast aan de motie-Vietsch om eerst alleen de enkelvoudige huishoudelijke verzorging naar de Wmo over te dragen. Steviger dan VWS en de VNG gehoopt hadden. En ja, daarmee

liet de Kamer voelen dat ze nog geen 'ja' heeft gezegd tegen de overheveling van de huishoudelijke verzorging. Een pas op de plaats dus. Maar in de laatste minuut van het spannende debat, er stonden al tassen op tafel, bood de Kamer een opening: 'Als uit proeven blijkt dat het overhevelen van de gehele huishoudelijke verzorging geen problemen voor burgers geeft, dan nemen we de "knip" in heroverweging.' VWS mág dus verder onderhandelen over de Wmo. ►

Woord vooraf

Een voortdurende trein. Zo noemde D66 de invoering van de Wmo in het Algemeen Overleg op 20 april. Over het beeld dat het woord 'voortdenderen' oproept, kan je van mening verschillen. Alle stappen in de Wmo worden immers zorgvuldig getest, voordat ze zorgvuldig *gezet* worden. Maar dat de invoering in een sneltreintempo gaat, daar zal iedereen het over eens zijn. Het wordt overigens steeds duidelijker dat die sneltrein een goede aansluiting heeft op de werkelijkheid. Want de ene na de andere gemeente komt met voorbeelden van een soort Wmo-beleid dat ze al enige jaren voeren. Voor de stads-wijk Tilburg-Noord vormt de komst van de Wmo de kroon op het woon,- zorg- en welzijnsbeleid van de afgelopen jaren. In de Noord-Tilburgse buurtgemeenschap helpen vrijwilligers met een uitkering ouderen en gehandicapten met dagelijkse klusjes in en om het huis. De projectleiders benadrukken in deze nieuwsbrief dat de gemeente moet *geloven* in de capaciteit en creativiteit van de mensen in de wijk. 'Je moet vertrouwen op wat mensen wel kunnen, niet op hun gebreken. Dat geeft zelfvertrouwen én het vergroot de betrokkenheid.' Een verplichting werkt niet, zeggen de projectleiders ook nog.

Natuurlijk heeft de Kamer een punt. Nog voor de Kamerleden het wetsontwerp gelezen hebben, maken gemeenten al keuzes over hoe de Wmo er in hún gemeente uit gaat zien: de wethouder klopt op het hout van het lokale loket en onderzoekt met de gereedschapskist Invoering Wmo wat voor timmerwerk er nodig is om het lokale loket *Wmo-proof* te maken. Hij doet dat zorgvuldig, omdat hij het voor de burger belangrijk vindt dat het zorgvuldig gebeurt. En daarbij kan de Kamer gemeenten op hun woord geloven, vindt de VNG.

Vervolg p.1

Staatssecretaris Ross overlegt nu met de VNG hoe de pilots Huishoudelijke Verzorging vorm kunnen krijgen. Omdat er niet met rechten geëxperimenteerd kan worden, zullen de proeven in een alsof-situatie gehouden worden. Verderop in de nieuwsbrief vindt u meer informatie over de pilots Huishoudelijke Verzorging.

'Knip' onhandig voor burgers

Op de agenda van het Algemeen Overleg (AO) stond de implementatie van de Wmo en het advies van de Raad voor Volksgezondheid en Zorg. Off the record werd dit debat echter beschouwd als een opmaat naar de wetbehandeling. De verwachtingen waren dan ook hooggespannen. De Kamerleden hadden verwacht meer te horen over de inhoud van de wettekst. Maar een wet die bij de Raad van State ligt, is niet openbaar. Ook niet voor de Tweede Kamer. Staatssecretaris Ross hoopte op haar beurt overeenstemming te bereiken over de interpretatie van de motie-Vietsch. Zorgvuldigheid voor de burger stond bij het formuleren van de motie voorop. Ross voorziet echter dat de 'knip' in de huishoudelijke verzorging juist onhandig kan uitpakken voor burgers. Met de motie-Vietsch kan het bijvoorbeeld voorkomen dat iemand met een andere hulpverlener wordt geconfronteerd zodra iemand behalve huishoudhulp ook tijdelijk steunkousen nodig heeft. Net als de VNG gelooft de staatssecretaris dat het voor cliënten 'overzichtelijker is als ze weten dat ze voor huishoudelijke verzorging altijd bij gemeenten moeten zijn.' Ross stelde daarom voor om de hele huishoudelijke verzorging naar de Wmo over te hevelen. Alleen het CDA was meteen vóór. Voor de andere Kamerleden was een ruimere interpretatie van de motie-Vietsch aanvankelijk onbegaanbaar terrein. 'Geen letter verder dan Vietsch', aldus Bert Bakker (D66).

Razend tempo

De Kamerleden voelden zich overdonderd door het razende tempo waarmee de

'invoering van de Wmo vooruitloopt op een zorgvuldige wetgeving.' Ross antwoordde dat de ontwerpwet inderdaad in hoog tempo is opgesteld. 'We hebben hard doorgewerkt en dat was nodig omdat ik er nog steeds vanuit ga dat we de wet op 1 januari 2006 kunnen invoeren.' De Kamer wees de staatssecretaris erop dat het nog helemaal niet zeker was óf de Wmo er wel moet komen. Dat Agnes Kant (SP) elke gelegenheid aangreep om een 'knip' door het hele wetsvoorstel te zetten, kwam voor niemand als een verrassing. Maar de kritische houding van coalitiegenoot D66 wekte ook bij de andere Kamerleden verbazing. Bakker had vooral kritiek op de uitvoeringskosten ('100 miljoen aan uitvoering, dat is 100 miljoen minder aan zorg!') en de lokale loketten. Hij vreesde dat de afstand tot zorg alleen maar groter wordt door het ene loket. 'Ik wil weten door hoeveel handen een dossier nú gaat, en hoeveel mensen er stráks aan te pas komen.' Andere Kamerleden maakten zich zorgen over het persoonsgebonden budget in de Wmo, de mantelzorg en de zorgplicht. In haar spreektijd in het tweede gedeelte van het debat nam Ross al een aantal zorgen weg. De staatssecretaris benadrukte nog eens dat de Wmo een 'burgervriendelijke' wet wordt. 'Het wordt een wet die doet wat de inwoners van een gemeente willen. Burgers staan niet tegenover het gemeentebestuur, ze gaan een partnerschap aan in beleid. Met respect voor elkaars verantwoordelijkheden.' Verder beloofde Ross extra aandacht voor de case manager in de handreiking Lokale Loketten en zei dat ze nog voor de wetbehandeling met een visie op de mantelzorg komt. Door tijdgebrek was er geen ruimte voor een tweede termijn, daarom beantwoordt Ross de vragen van de Kamerleden schriftelijk. Deze zijn dan te vinden op www.invoeringwmo.nl. Het AO (tweede termijn) over de Wmo wordt 26 mei voortgezet. Ross vertelt dan onder andere meer over de pilots Huishoudelijke Verzorging.